

Fastsett som forskrift av Utdanningsdirektoratet 14. februar 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 frå Utdannings- og forskingsdepartementet med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjeld frå 01.08.2008

Gjeld til 31.07.2023

Utgått

Føremål

Industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling skal medverke til å dekkje behovet for kompetente fagarbeidarar i tekoindustrien innanfor fagområda farging, trykking og etterbehandling. Vidare skal faget leggje grunnlag for kompetanse i bruk av ny teknologi og handtering av avanserte produkt.

Opplæringa skal medverke til at lærlingen utviklar kompetanse i sikker handtering av maskiner, utstyr, råmateriale og styringsverktøy. Vidare skal opplæringa fremme evne til sjølvstendig arbeid og evne til samarbeid med kollegaer og andre faggrupper.

Opplæringa skal leggje til rette for variert arbeid med maskiner og utstyr og gi trening i planlegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av utført arbeid. Krav til helse, miljø og tryggleik skal inngå i opplæringa. Vidare skal opplæring leggje til rette for fagleg utviklings- og forbetningsarbeid og fremme forståing for effektiv og rasjonell produksjon.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev. Yrkestittel er fagoperatør i farging, trykking og etterbehandling.

Struktur

Industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling er samansett av tre hovudområde som utfyller kvarandre, og som må sjåast i samanheng.

Oversikt over hovudområda:

Årssteg	Hovudområde		
Vg3 / opplæring i bedrift	Materiale og prosesskontroll	Farge, trykk og etterbehandling	Etterkontroll og rapportering

Hovudområde

Hovudområdet omfattar handtering og kontroll av råmateriale og andre innsatsfaktorar. Vidare omfattar det bruk av fargestoff, kjemikaliar, hjelpemiddel og prosessar i planlegging av produksjon. I hovudområdet inngår også målingar og produkteigenskapar.

Hovudområdet omfattar handtering av maskiner og utstyr. Sentralt i hovudområdet står kvalitet og tryggleik i produksjonen. Hovudområdet omfattar også prosessstyring, målingar og dokumentasjon av resultat.

Hovudområdet omfattar dokumentasjon av produksjonsresultat. Det omfattar også testing og kontroll av ferdige produkt. Lønnsemndsskapande tiltak inngår i hovudområdet.

Grunnleggjande ferdigheiter

Grunnleggjande ferdigheiter er integrerte i kompetansemåla der dei medverkar til å utvikle fagkompetansen og er ein del av han. I industritekstilfaget farging, trykking og etterbehandling forstår ein grunnleggjande ferdigheiter slik:

Å kunne uttrykke seg munnleg i industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling inneber å kommunisere om faglege løysingar med medarbeidarar på alle nivå, leverandørar og teknisk støttepersonell.

Å kunne uttrykke seg skriftleg i industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling inneber å dokumentere, rapportere og registrere data og resultat.

Å kunne lese i industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling inneber å forstå og bruke køyreoppskrifter, datablad, vedlikehaldsmanualar og interne manualar.

Å kunne rekne i industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling inneber å kalkulere produksjonsoppskrifter og gjere enkle kjemiske og fysiske utrekningar.

Å kunne bruke digitale verktøy i industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling inneber å meistre styringspanel for maskiner, datamaskiner og digitale måleinstrument.

Kompetansemål

Materiale og prosesskontroll

Mål for opplæringa er at lærlingen skal kunne

- gjennomføre mottakskontroll av råmateriale, kjemikalier og fargestoff
- handtere, oppbevare og avhende kjemikalier og fargestoff i tråd med instruksjonar og datablad
- setje i verk førebyggjande og korrigerande tiltak i samsvar med instruksjonar
- utarbeide reseptar for eigna fargestoff og kjemikalier
- velje prosessar ut frå produkteigenskapar og miljøomsyn
- utføre kvalitetskontroll ved hjelp av testar og målingar

Farge, trykk og etterbehandling

Mål for opplæringa er at lærlingen skal kunne

- bruke maskiner og utstyr i samsvar med instruks
- planleggje og leggje til rette materiale, fargestoff og kjemikalier i samsvar med instruksjonane
- planlegge og utføre dagleg og førebyggjande vedlikehald og reinhald på maskiner og produksjonsutstyr
- utarbeide køyreprogram for behandling av tekstilar
- utføre testar og målingar for jamleg produksjonskontroll og vurdere resultat
- vurdere risiko og setje i verk sikringstiltak på maskiner og utstyr i samsvar med instruksjonar og gjeldande regelverk for helse, miljø og tryggleik
- setje i verk korrigerande tiltak i samsvar med instruksjonar
- stille om maskiner, redigere prosessprogram og dokumentere endringar
- tilkalle assistanse i samsvar med instruksjonen

Etterkontroll og rapportering

Mål for opplæringa er at lærlingen skal kunne

- teste og dokumentere kvalitet på det ferdige produkt med utgangspunkt i spesifikasjonen
- dokumentere avvik og foreslå korrigerande tiltak
- utføre arbeidet i samsvar med gjeldande styringssystem og regelverk for helse, miljø og tryggleik
- foreslå tiltak for auka lønnsemd i prosessar
- drøfte faglege problemstillingar med kollegaer i og andre faggrupper

Vurdering

Vg3 industriteknisk faget, farging, trykking og etterbehandling

Føresegner for sluttvurdering:

Hovudområde	Ordning
Materiale og prosesskontroll	
Farge, trykk og etterbehandling	Alle skal opp til fagprøva, som normalt skal gjennomførast innanfor ei tidsramme på tre yrkedagar.
Etterkontroll og rapportering	Alle kandidatar som ikkje har følgd normalt opplæringsløp, må ha bestått ein eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen blir utarbeidd sentralt og sensurert lokalt.

Dei generelle føresegnene om vurdering er fastsette i forskrift til opplæringslova.